

Zitten als een Arabier in de woestijn

Ineke van Lieshout

In het artikel ‘Naar de Filistijnen gaan’ hebben we gezien dat het Filistijnse volk ophield te bestaan in de 7e eeuw v. Chr. De Bijbelse conclusie was dat de Palestijnen als volk onmogelijk van hen kunnen afstammen. Desondanks beweert Arafat dat Palestijnen Filistijnen zijn. In dit artikel leggen we uit dat er geen Palestijns volk bestaat, noch heeft bestaan. Wat nu Palestijnen heet is een etnische mengelmoes gevormd door Arabieren afkomstig uit verschillende Arabisch sprekende landen. Pas in 1960 gingen Arabieren in Israël (vnl. eerst op de West-Oever) zich Palestijnen noemen.

Arabieren

Op Assyrische inscripties worden Arabieren beschreven als kapers, die op kamelen geboren schijnen te zijn. Oorspronkelijk zijn Arabieren bedoeïenen, die als nomaden leefden in noordelijk en Centraal-Arabië. Later werd de term ‘Arabier’ de naam voor de bewoners van het Arabische Schiereiland. Weer later rekende men ook de geïslamiseerde landen tot de Arabieren en tegenwoordig worden allen die Arabisch spreken Arabieren genoemd (zie Hand. 2:11). Uit dit overzichtje blijkt dat onder de noemer ‘Arabier’ een breed scala van bevolkingsgroepen valt.

De Arabische wereld telt thans meer dan 200 miljoen mensen. Zij wonen in Marokko, Algerije, Tunesië, Libië, Egypte, Soedan, Arabië, de Emiraten, de Perzische Golf, Irak, Syrië, Libanon enz. De Arabische landen bezitten 46% van de oliebronnen. Ondanks het feit dat deze landen over veel ruimte beschikken en onder hen veel rijke landen zijn, is en blijft de blik van de Palestijnse Autoriteiten gericht op woongebied in Israël. Meer nog, zij willen graag het Israël tot Palestina rekenen.

We zullen eerst nagaan welke plaats de Bijbel geeft aan de Arabieren.

Zonen van het oosten

In de Bijbel zijn Arabieren onder andere nazaten van: 1) Joktan; 2) zonen van Hagar (Ismael) en Ketura (vrouw van Abraham); 3) enkele zonen van Esau.

Bijbels gezien gaat het vooral om Arabische stammen die oostelijk en ten zuiden van Kanaän woonden, in Arabië.

Ad 1. Zonen van Joktan vestigden zich al 2000 jaar v. Chr. in het Zuiden van het grote Arabische schiereiland.¹⁾ We lezen in het geslachtsregister in 1 Kronieken 1:17-29 ev., dat Joktan een afstammeling is van Sem en dat uit zijn geslacht Abraham voortkwam. In de tijd van Joktan ‘werd de aarde verdeeld’. Dit wil zeggen dat de stammen en volken naar een ‘eigen’ gebied trokken (1 Kron. 1:19; Gen. 10:25). De Joktaniëten woonden van Mesa in de richting van Sefar, het gebergte in het Oosten (Gen. 10:27). Zij vestigden zich daar vanwege de handelsroute, Via deze route werd wierook vervoerd uit de Zuidkust en Ethiopië. Dit gebied heet nu Jemen en West Aden. Jemeniëten stammen waarschijnlijk af van Joktan.

Ad 2. Van Ismael stammen o.a. af de Nabateërs, Kedareners, Itureërs en de stam van Thema. De Itureërs woonden in het noorden, richting de Jordaan in het steenachtige gebied van Arabië. De stam van Thema woonde langs de karavaanweg van Mekka naar Damascus. De nazaten van Ketura vestigden zich voornamelijk aan de westelijke kant van het Arabische Schiereiland, want Abraham had hen gezonden naar het Oosterland (Gen. 25:4).

Ad 3. De nakomelingen van Esau, de Edomieten woonden in het Noord-westelijk gedeelte van het Arabische Schiereiland, waar het gebergte Seir ligt, richting de Golf van Akkaba (Gen. 36:8). In de tijd van Jakob waren dit vooral de stammen van de Islamieten en Midianiëten, nomaden en karavaanhandelaren (Gen. 37:25-36).

Hoewel globaal, zijn hiermee de belangrijkste inwoners van Arabië naar hun Bijbelse oorsprong genoemd. Zij zijn Semieten en stammen niet zoals de Filistijnen af van Cham. Tevens zien we dat onder de gebieden waar zij zich vestigden Kanaän niet wordt genoemd.

Arabië

De berg Sinai lag in Arabië (Gal. 4:25). De twaalf stammen zijn Arabië doorgetrokken tijdens hun veertigjarige omzwervingen.

Pas in de tijd van Salomo werden vanuit Israël contacten met Arabië belangrijk. Vanuit Salomo's haven, Eziongeber aan de Rode zee, bracht men intensieve handelsrelaties op gang. "Het gewicht van het goud dat in een jaar voor Salomo binnenkwam, bedroeg zeshonderd zesenzestig talenten goud, behalve wat er inkwam van de handelslieden en van de winst der kramers en van alle koningen van Arabië en van de stadhouders des lands." (1 Kon. 10:14,15) Hun koningen worden ook genoemd in 2 Kronieken 9:14: "behalve wat de handelaars en de kooplieden brachten; ook brachten alle koningen van Arabië en de stadhouders des lands goud en zilver tot Salomo." Hoogtepunt vormde het bezoek van de koningin van Seba (1 Kon. 9:26-28; 10), die in Matteüs 12:42 de koningin van het Zuiden wordt genoemd. Zij kwam uit Zuid-Arabië en kan een afstammeling zijn geweest van Joktan. Ook later brachten Arabieren aan koning Josafat geschenken in de vorm van kleinvee (2 Kron. 17:11). Aan het einde van het koninkrijk Juda stonden de Arabieren alom bekend als handelslui (Jer. 25:23-24; Ez. 27:21).

Ook toonden Arabieren zich bij tijd en wijlen vijanden van Juda. In 2 Kronieken 21:16 staat dat zij met de Filistijnen vochten tegen koning Joram en in Hfdst. 22:1 lezen we dat zij met een roversbende een aantal moorden pleegden, zodat Achazja koning van Juda werd. Koning Uzzia werd door God geholpen om zich van de Arabieren te ontdoen (2 Kron. 27:7). De Arabier Gesem trachtte Nehemia bij de herbouw van Jeruzalem te hinderen, waarschijnlijk omdat hij concurrentie vreesde (Neh. 2:19; 4:7; 6:1).

Over hun de godsdienst van de Arabieren zegt de Bijbel niet veel. Wel wordt Israël vanwege haar afval van de HERE vergeleken met een Arabier die zit te wachten in de woestijn op ontucht en boosheid (Jer. 3:2).

Tot slot vestigen we de aandacht nog even op de Nabateërs. Dit waren Aramees sprekende Arabieren. Als volk vinden wij ze met name in de Apocriefen (1 Makk. 5:39; 2 Makk. 5:8). De Arabische woestijn waar Paulus verbleef (Gal. 1:17) was waarschijnlijk een deel van dit koninkrijk, met als hoofdstad Petra.

Tot zover een algemene schets van de plaats van de Arabieren in de Bijbel. Hieruit blijkt dat Arabieren geen Filistijnen zijn, noch Palestijnen

worden genoemd, waar de redenering van de Palestijnse Autoriteiten op neer komt. Ook blijkt dat zij bestaan uit vele stammen die tot verschillende volken zijn uitgegroeid. Van een Palestijns volk als zodanig is geen sprake.

Keizer Hadrianus

Palestina, Palestijnen, waar komen deze termen eigenlijk vandaan? In de vorige aflevering wezen we er al op, dat de Statenvertaling enkele malen Filistea (land van de Filistijnen) met Palestina vertaalde. Tot op vandaag vullen atlanten op hun kaarten voor Israël Palestina in. De Bijbel gebruikt deze term echter nergens voor het Heilige Land.

We zullen zien hoe onjuist het is dat Israël, ook onder christenen van vandaag, Palestina wordt genoemd. Immers Palestina is een scheldnaam voor Israël, die in 135 na Chr. werd ingevoerd door keizer Hadrianus van Rome. In zijn tijd noemde men het land nog Galilea en Judea. Zijn veldheer Severus nam onder andere Jeruzalem in. Vele Joden vluchtten weg, vonden de dood of werden als slaaf verkocht. Hadrianus riep Jeruzalem uit tot Colonia Aelia Capitolina, om aan te geven dat het voortaan een Romeinse stad was. Israël vernoemde hij toen naar de vroegere aartsvijand van Israël, de Filistijnen: Palestina, Latijns voor Filistea. Vanaf deze tijd is men het land Palestina gaan noemen. Aan de verbreiding van dit spraakgebruik werkte kerkvader Eusebius mee. Hij noemde zichzelf bisschop van Palestina en op die manier ging de kerk Israël Palestina noemen. In onze tijd is de term onder Arabieren in zwang geraakt eerst onder Arabieren van de Westelijke Jordaan Oever. Tot op heden is het een propagandistische term om aan te geven dat Israël geen bestaansrecht heeft. Hiermee treden de Palestijnen in de voetsporen van Hadrianus.

Moslims

Na de verdrijving van de Joden onder Hadrianus was een bijna volledige diaspora een feit. Uit de omliggende gebieden vestigden zich in de latere eeuwen immigranten. Door alle eeuwen heen leefden er enkele kleine Joodse gemeenschappen, die baden om de komst van de Messias. Het bleef een dun bevolkt gebied, een doorganggebied voor pelgrims en handelaren. Toen in de 7e eeuw de Arabische moslims 'Palestina' veroverden op de Byzantijnen werden de El Aksa moskee en de Rotskoepelmoskee gebouwd. Palestina is echter nooit een eigen staat geweest, noch onder Rome, noch onder Arabieren, noch onder moslims.

De kruisvaarders noemden het land geen Palestina, maar het koninkrijk Jeruzalem. Ook dit koninkrijk is nooit opgericht.

Begin 19e eeuw vormde 'Palestina' een provincie van het Turkse rijk. De eerste Joodse pioniers vestigden zich er toen. Zij waren de eersten die zich Palestijnen noemden. Deze pioniers gaven een krant uit, de Palestinian Post (nu Jerusalem Post). De enkele tienduizenden Arabieren die er toen woonden noemden zich geen Palestijnen. De steden waren vervallen en een groot deel van het land bestond uit woestijn met in het noorden moerassen. Omdat Joden terugkeerden naar hun land kwam de economie schoorvoetend op gang. Dit trok Arabische, veelal islamitische gastarbeiders aan. Aan het einde van de 19e eeuw woonden er ± 400.000 arme Arabische boeren, die op primitieve wijze kleine stukjes grond bewerkten.

Palestijnse Arabieren

De op dit moment in Israël en in de bezette gebieden wonende Palestijnse Arabieren, zijn afstammelingen van de immigranten die zich er vanaf ± 1850 vestigden tot de tweede wereldoorlog uitbrak. Zij kwamen voornamelijk uit Bosnië, de Kaukasus en Arabië.

Toen de Engelsen in 1917 het mandaat over Israël voerden gaven zij het land weer de naam Palestina. Alle bewoners heetten toen Palestijnen, Joden, Arabieren en Europeanen. Ongeveer 600.000 inwoners waren Arabisch sprekend en in 1947 was dit aantal gestegen tot 1,2 miljoen. Tweederde van hen werkte op het land en zij leefden in 900 dorpen. Het andere deel woonde in de steden en werkte daar als handarbeiders. Omdat Arabische landen Israël aanvielen, waardoor vele Arabieren genoodzaakt waren om te vluchten, zijn deze aantallen aanzienlijk gedaald. Thans zijn er 870.000 (Islamitische) Arabieren, waarvan meer dan de helft in het noorden van het land wonen. Er zijn ook Christelijke Arabieren, zo'n 130.000 (Grieks-Katholiek, Grieks-orthodox en Rooms-Katholiek). Zij wonen met name in Nazareth, Sjefer'am en Haifa. Uit een onlangs gehouden onderzoek onder de Arabische Christenen in Israël voelt 90% zich daar veilig; 58% geeft er de voorkeur aan om onder een Joodse regering te leven en 62% wil niet onder een Palestijns bewind leven.

Vluchtelingenprobleem Zojuist merkten we op,

dat het inwoneraantal van de Arabieren gerekend vanaf 1947, aanzienlijk is gedaald. De oorzaak hiervan is het 'vluchtelingenprobleem'. Reden voor Arafat om voor deze Arabieren op te komen en land voor hen op te eisen. De eerste stroom Arabische vluchtelingen kwam op gang in november 1947. De VN besloot toen Palestina op te delen in een Arabische en een Joodse staat. Vele Arabieren vluchtten op eigen initiatief weg uit het gebied dat aan de Joden was toegedacht. De tweede stroom vluchtelingen kwam op gang, direct na het uitroepen van de staat Israël in 1948. De omringende Arabische staten verklaarden Israël toen de oorlog. Zij verwierpen het verdelingsplan. Opnieuw vluchtten grote groepen Arabieren het land uit. Zij waren bang aangevallen te worden door de Arabische legers. Tevens vreesden zij voor wraakacties van de Joden.²⁾ Via de radio werden vanuit Damascus en Cairo de Arabieren opgeroepen om het land te verlaten. De meesten van hen kwamen terecht in de Gazastrook (kwam onder Egyptisch bestuur), de West-Oever (werd door Hoessein geannexeerd), Libanon en Syrië. Israël won de oorlog waardoor zij niet konden terugkeren. Op deze wijze is het 'Palestijnse' vluchtelingenprobleem ontstaan. Dit probleem werd groter gedurende de zesdaagse oorlog in 1967. Toen sloegen er nog meer Israëliische Arabieren op de vlucht.

Integratie?

Tot op heden zit nog een deel van de vluchtelingen in kampen in de Gazastrook, in Libanon en Jordanië. Israël zegt dat het om 400.000 vluchtelingen gaat, de Arabische wereld houdt het op 1 miljoen. Ondanks het aanbod van Jordanië om in de samenleving te integreren, kozen de meeste vluchtelingen daar niet voor. Zij bleven in wat nu inmiddels de West-Oever heet. Deze term is door Hoessein verzonnen. Joden hebben geen recht om zich daar te vestigen, omdat dit gebied 'geen cultureel en religieus erfgoed' is. Eind november ging de speciale weg open van Gaza naar de West-Oever. Met pasjes mogen Palestijnen uit deze gebieden hierover reizen. Buitenlanders zijn het, want de inwoners van de Palestijnse Autonome gebieden die geen Israëliisch staatsburger zijn, worden door de Israëliische regering als zodanig beschouwd.

Palestijns bewustzijn

Het is vooral de situatie van de vluchtelingen die in de politieke strijd het bewustzijn van een 'Palestijns volk' heeft gestimuleerd. De vluchtelingen worden ingezet in deze strijd. Het Palestijnse volk is een creatie waarin men uiteindelijk ging geloven, een middel om Israëliisch gebied te claimen. Alle leugens worden hiervoor uit de kast getrokken. Zo zouden de Palestijnen van de

Jebusieten afstammen. De Jebusieten bouwden namelijk Jebus, wat later Jeruzalem ging heten. Hiermee legitimeren de Palestijnen hun recht op Jeruzalem en het land Palestina.

Een echt Palestijns volk bestaat echter nog steeds niet. Veeleer gaat het om een gemeenschappelijk gevoel waarmee Palestijnse Arabieren zich vereenzelvigen, daarmee een onderlinge band kwekend, die hun lot versterkt.

Voetnoten 1. Andere zonen van Joktan vestigden zich in Babel, Assyrië en Mesopotamië. In Jes. 13:20 wordt geprofeteerd dat eens in Babel geen Arabier meer zijn tent zal opslaan. 2. Ook werd een deel door het Israëlijsche leger verjaagd, vooral in Beisan (later Beth Shean genoemd). Joden betrokken hun huizen.